

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 572/2022 rd

Svar på skriftligt spørgsmål om Masafer Yatta och Israels apartheid

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 572/2022 rd undertecknat av riksdagsledamot Hussein al-Taee /sd m.fl.:

Konstaterar Finland att Israel upprätthåller ett apartheid-system och fördömer Finland det och

lyfter Finland fram tvångsförflyttningarna av befolkningen i området Masafer Yatta i FN:s råd för mänskliga rättigheter och drar upp riktlinjer för att de ska ses som en del av Israels apartheid-politik?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

Apartheid, det vill säga rasåtskillnad, är ett av gärningsätten för brott mot mänskligheten enligt Romstadgan som utgör grunden för Internationella brottmålsdomstolen ICC:s verksamhet. I Finland är rasåtskillnad kriminaliserad som ett brott mot mänskligheten i 11 kap. 3 § i strafflagen. Det finns även en separat konvention om apartheid som varken Israel eller Finland är parter i.

Definitionen av brott mot mänskligheten enligt Romstadgan förutsätter att gärningen utförs som en del av ett vidsträckt eller systematiskt angrepp riktat mot civilbefolkning. Angreppet behöver inte vara väpnat. Andra gärningssätt i fråga om brott mot mänskligheten är bland annat enligt artikel 7 d i Romstadgan ”deportation eller tvångsförflyttning av befolkning” och enligt artikel 7 h ”förföljelse av en identifierbar folkgrupp eller ett identifierbart kollektiv av politiska, rasmässiga, nationella, etniska, kulturella, religiösa, genusmässiga skäl”.

Finland har bestämt avhållit sig från att ta ställning till den straffrättsliga karakteriseringen av enskilda fall. I Finland anses att denna uppgift i första hand tillfaller de behöriga nationella eller internationella domstolarna. I vissa fall kan betydelse även ges till exempel de nationella polis- eller åklagarmyndigheternas karakterisering eller bedömningar som genomförts av undersökningskommissioner som är underställda FN.

Internationella brottmålsdomstolen undersöker, på basis av Palestinas begäran om undersökning, de grävsta internationella brotten, i synnerhet krigsbrott, som misstänks ha skett i det Palestinska området. Fatou Bensouda, åklagare vid Internationella brottmålsdomstolen ICC, meddelade den

3 mars 2021 att en förundersökning inleds. ICC har tills vidare inte väckt åtal eller meddelat någon arresteringsorder i samband med Palestina-utredningen.

FN:s internationella domstol konstaterade i sitt rådgivande yttrande om muren i Palestina från 2004 att byggandet av muren och regimen i anslutning till den strider mot folkrätt. Enligt yttrandet måste Israel avbryta byggandet av muren samt återkalla alla lagstiftnings- och förvaltningsåtgärder som gäller muren. Finland har såväl nationellt som en del av EU upprepade gånger fördömt åtgärder som strider mot internationell rätt, såsom Israels uppförande av bosättningar och genomförande av tvångsförflyttningar av den ockuperade befolkningen.

Finland stöder dessutom West Bank Protection Consortium som tillgodoser behovet av humanitär skydd, stärker utvecklingsförutsättningarna för palestinska samhällen i det så kallade C-området och strävar efter att påverka grundorsakerna till sårbarheten och verkställandet av de ansvarigas ansvarsskyldighet, inklusive i området Masafer Yatta.

Finland – liksom hela EU – anser att människorättsläget i det ockuperade Palestinska området och Israel förutsätter behandling i FN:s råd för mänskliga rättigheter. EU har upprepade gånger framfört sin oro över läget i plenardebatten som förts under punkten gällande läget i olika länder (punkt 4). Finland är lyft fram människorättskränkningarna mot palestinierna även i nationella anföranden. Finland har i anföranden bland annat krävt Israel att upphöra med tvångsförflyttningarna.

På sessionen för FN:s råd för mänskliga rättigheter våren 2022 röstade Finland som majoriteten av EU-medlemsländerna för alla tre framförhandlade resolutioner: 1) Israels bosättningar i det Palestinska området, 2) det palestinska folkets självbestämmanderätt samt 3) de mänskliga rättigheterna och ansvarsskyldighet i det Palestinska området. Dessutom gav Finland särskilt stöd till resolutionen gällande det palestinska folkets självbestämmanderätt genom att rekommendera det.

I resolutionen om de mänskliga rättigheterna och ansvarsskyldighet som antogs i rådet för mänskliga rättigheter samt i resolutionen om bosättningarna yrkas Israel att omedelbart upphöra med sin bosättningsverksamhet, inklusive tvångsförflyttningarna av den palestinska befolkningen, och det konstateras att detta är en kränkning av den internationella humanitära rätten. I resolutionen om bosättningarna konstateras även att bosättningsverksamheten utgör ett hinder för tvåstatslösningen.

Helsingfors 25.11.2022

Utrikesminister Pekka Haavisto